

Elisabeth Huselius-Wickter (1901–1965)

Elisabeth Anna Huselius-Wickter, född 5 januari 1901 i Trollhättan och avliden 26 oktober 1965 i Malmö, var harpist och tonsättare. Hon avlade organistexamen vid Kungl. Musikkonservatoriet i Stockholm 1923 och bedrev därefter vid samma lärosäte studier i kontrapunkt och harpa fram till 1932. 1933 anställdes hon som harpist vid Malmö Konserthusstiftelses symfoniorkester och var verksam där fram till sin död. Hon komponerade ett hundratal verk i mindre format, bland annat sånger och solostycken för harpa och piano samt några verk för orkester.

Uppväxt och studieår

Inga uppgifter om Elisabeth Huselius uppväxt är kända utöver att hon föddes i Trollhättan. I Kungl. Musikkonservatoriets handlingar finns noterat att hon 1916–17 förgäves sökte in i orgelklassen. Hon kallades då aspirant vilket sannolikt innebar att hon var övningsselev vid skolan. Först vårterminen 1922 antogs hon till i orgelklassen. Höstterminen 1923 klarade hon organistexamen med högsta betyg i orgel och piano.

Elisabeth Huselius komponerade musik redan i de tidiga tonåren. Från åren 1915–22 finns ett trettiotal verk bevarade. Dessa ungdomsverk omfattar sånger för en röst och piano, små solostycken för piano och några kompositioner för violin och piano.

Elisabeth Huselius fortsatte 1923–25 vid konservatoriet med studier i kontrapunkt och valde därefter att lära sig ett nytt instrument – harpa. Hon tog några privatlektioner och antogs från vårterminen 1927 som elev i harpa. Dessa studier bedrev hon fram till 1932. Under dessa år skaffade hon sig även en utbildning till pianostämmare.

Harpist i Malmös symfoniorkester 1933–65

1933 anställdes Elisabeth Huselius som harpist vid Malmö Konserthusstiftelses symfoniorkester och var kvar här fram till sin död 1965. Hon var även knuten till Malmö stadsteaters orkester. De enda dokumenterade engagemangen utöver dessa är framträdanden i svensk radio 1936 och 1937 i utsändningar från Malmö vid vilka hon spelade egna soloverk och ackompanjerade sånger. Att döma av några anteckningar på ett par kompositioner återkom hon även 1938 och 1939 som solist och ackompanjatör i ett par radioprogram.

I slutet av 1930-talet gifte sig Elisabeth Huselius med den blinde bokbindaren Hilding Wickter. Makarna var barnlösa. Sannolikt blev hon från denna tid engagerad i den verksamhet som Rosenkorsorden bedrev i Malmö och framträdde inom denna med egna verk. Det senare framgår indirekt av några kompositioner tillkomna på 1940- och 1950-talen samt av en kortfattad notis om den begravningshögtidighet som hölls efter henne.

Efter Hilding Wickters död 1983 överlämnades Elisabeth Huselius-Wickter samtliga kompositioner (autografer) till Statens musikbibliotek. Sannolikt hade all personlig information om henne i samlingen gallrats bort dessförinnan.

I Elisabeth Huselius-Wickters verklista ingår några orkesterverk men inget av dessa har uppförts av Malmö symfoniorkester. Musiker som var kollegor med henne under 1950- och 1960-talet uttrycker stor förvåning inför uppgiften att hon komponerade närmare hundratalet verk. De minns henne som en mycket tillbakadragen person.

Verk

Det finns ett hundratal verk bevarade efter Elisabeth Huselius-Wickter. Nästan hälften av dessa komponerade hon före sin 30-årsdag. Också under 1930-talet var hon mycket aktiv; då tillkom minst ett tjugotal verk men därefter avtog skapandet. Endast ett par verk för deklamation med ackompanjemang av harpa, sannolikt tänkta för uppförande inom

Rosenkorsorden, tillkom på 1950-talet. Under de sista åren före bortgången 1965 skrev hon endast ett nytt verk för harpa och arbetade om ett par ungdomsverk för piano till harpa.

Den största verkgruppen – cirka 30 verk – är kompositioner för en röst och piano eller harpa. Vidare ingår ett tjugotal stycken för piano varav flertalet komponerades innan hon 1926 började spela harpa. Verklistan omfattar i övrigt 13 verk för soloharpa, åtta verk för harpa och deklamation samt två verk för liten orkester. För en röst och orkester finns fem verk, samtliga har sannolikt tillkommit på 1930-talet. Verket *I ensamhet och tystnad* (textförfattare okänd) för en röst, harpa, violin och violoncell komponerades 1944. I detta är de två stråkstämmorna avpassade för en amatörnivå vilket antyder att de var avsedda för ett mindre prestigefullt tillfälle, möjligen ett framförande inom Rosenkorsorden.

De verk Elisabeth Huselius-Wickter komponerade efter 1925 vittnar alla om gott hantverksskunnande erövat bland annat genom studierna i kontrapunkt. Verken är välgjorda men stilmässigt traditionella med föga utmanande harmonik och formtänkande. Hennes val av textförfattare inkluderar diktare som Gustaf Fröding, Erik Axel Karlfeldt, Karin Boye och Östen Sjöstrand. Kompositionerna för harpa kännetecknas av en klar insikt om de musikaliska möjligheter instrumentet erbjuder.

Verk (urval)

[För fullständig verkförteckning se

<http://musikverket.se/musikochteaterbiblioteket/arkivregistret/elisabeth-huselius-wickter-1901-1965/>]

Orkestermusik

Meditation för liten orkester, 1929.

Vid havsstranden, u.å.

Vokalverk med orkester

Drivsnö ("Flyg, drivsnö", B. Gripenberg), solosång till orkester, 1932

Det är vår ("Det susar i knoppande alar", O. Thunman), solosång till orkester, 1936

Naturens språk ("Hör du ej friden", H. H-g Widerström), sopran, orkester, komp. 1930, instr. 1936.

Ödemarksfärd ("Den öde vidden", G. Åström), sopran, orkester, u.å.

Sjung dina visor, skymning (A. Nordgren), solosång till orkester, u.å.

Kammarmusik

I ensamhet och tystnad ("Under kvällens tysta timme", An.), för röst, harpa, violin och violoncell, 1944.

Verk för piano

Fridhällstoner, 1921.

En vinterdröm, 1921.

En Mälaridyll, 1921.

Preludium för piano, 1922.

Ballad, 1925.

Böljesång, 1925.

En dröm, 1926.

Introitus. Musikaliskt porträtt för piano. Dedicerat "till lillebror Georg [oläsligt namn]", 1929.

Verk för harpa

Till mamma på födelsedagen, 1926.

Vid havstranden, 1926.
Hélène, för harpa eller piano, 1929.
Aubade, 1933. [Ingår i samlingen Sex kompositioner för harpa.]
Skymningslegend, 1933. [Ingår i samlingen Sex kompositioner för harpa.]
En gåta, 1938. [Ingår i samlingen Sex kompositioner för harpa.]
Gasellen, 1939. [Ingår i samlingen Sex kompositioner för harpa.]
Tonmålning, 1940. [Ingår i samlingen Sex kompositioner för harpa.]
Vision, 1930. [Ingår i samlingen Sex kompositioner för harpa.]
Majsång, 1964.
Solglitter, 1964. [Urspr. komp. 1920 för piano.]
Tankar efter predikan, 1964. [Urspr. komp. 1920 för orgel (?).]
Julpotpourri, u.å.

En röst och piano

Klocktoner ("Klockorna kända dova", H. Cederblad), 1921.
Blommande, röda ljung (An.), för en röst med harpa eller piano, 1928.
Stillhet (An.), 1929.
Din stämma, (C. Snoilsky), 1934.
I Fjällgränsen II ("Skogen spelar", B. Bergman), för en röst med harpa eller piano, 1936.
Månsken på strömmen ("Som klippt i sotat papper", B. Bergman), för en röst med harpa eller piano, 1936.
Sommarvisa ("Det lyser och det glittrar", E. Björklund), 1939. Tillägnad sångerskan Signe Wernhagen.
Lärkor och trastar ("Syster ditt skratt", O. Thunman). Tillägnad sångerskan och väninnan Elisabet Maull på hennes födelsedag 1940.
Stråla Betlehemsstjärna ("Betlehemsstjärna stråla och brinn", Hélène), 1944.

En röst och harpa

Davids 23:e psalm (Herren är min herde), 1928.
Drivsnö ("Flyg, drivsnö", B. Gripenberg), 1932.
Klocksången ("Susande sommarvindar", Y. Lindblom), 1932.
Mana katras dienas lungsana (J varn) [lettisk text?], 1932.
Sjung dina visor, skymning (A. Nordgren), 1936.
Den drömmande system ("Vinden spelar", E.A. Karlfeldt), u.å.
Paradisets timma ("När människorna sova", V. von Heidenstam), u.å.

En röst, kör och harpa/piano

Kristi brud ("Säg vem är hon", An.), 1928
Pilgrimmen ("Du ilande pilgrim", An.), u.å.

Körmusik

Julkollockorna ("Det klang över ...", Hélène), för blandad kör och piano, 1930.
Fyra körsånger, för bl. kör a capella (?), u.å. 1. Det är vår ("Det susar i knoppande alar", O. Thunman), 2. Hymn ("Dag står klar", Z. Topelius), 3. Inför den korsfäste ("O, du som bar", E.N. Söderberg), 4. Jubel ("Nu glittrar vikens vågor", E.K).

Deklamation, harpa/piano/orgel

Saul och David ("Och David satte sig", G. Fröding), för deklamation och harpa eller piano, 1930.

Mig törstar ("Fåfängt, fåfängt!", P. Wikner), melodram till harpa, 1933.
En spelmans jordafärd (D. Andersson), för deklamation och harpa, 1934.
Två dikter av Karin Boye, för deklamation och harpa, 1947. 1. Jul 1939 ("När julnatten tättnar"), 2. Många röster talar.
Allting rör sig, melodram (J. Adolphson), för deklamation och harpa, 1953.
Jag minns min väg, deklamatorium (Ö. Sjöstrand ur Mellan midnatt och gryning), för deklamation och harpa, 1954.
Intet är som väntans tider (E.A. Karlfeldt), för deklamation och harpa, u.å.
Meningslöst blev mig, melodram (R. Münter), för orgel, harpa och orgel, u.å.

Bibliografi

Radiolyssnaren, 1936:41, s. 31 och 1937:31, s. 18.

Sydsvenska Dagbladet Snällposten 28/10, 29/10 och 3/11 1965: dödsannons, notis om bortgång respektive begravning.

Källor

Musik- och teaterbiblioteket, Stockholm.

Elisabeth Huslius-Wickter: Autografer. Gåva 1983/134. Förteckning upprättad juli 1991 av Lena Holm (<http://musikverket.se/musikochteaterbiblioteket/arkivregistret/elisabeth-huselius-wickter-1901-1965/>)